

MIRELA RETEGAN

COPIII VOR LUCRURI EXTREM DE SIMPLE,
IAR ADULȚII SE CHINUIE SĂ COMPLICE TOT

Are o voce vibrantă, care face orice copil s-o asculte și s-o urmeze de drag, și are și talentul extraordinar de a organiza cele mai reușite petreceri, pentru aniversări sau pentru evenimente speciale. Mirela Retegan este inventatoarea personajului și a companiei Zurli și, pe deasupra, este un om bun, onest, care-și respectă cuvântul și iubește cu adevărat toți copiii lumii.

Tango: *Puterea de a te face înțeles de copii se învață sau ne naștem cu talentul acesta?*

Mirela Retegan: Ține de har. Eu nu am nicio specializare pentru ceea ce fac în momentul acesta, dar simt anumite lucruri și am învățat să lucrez cu copiii urmărind foarte atent reacțiile lor. De mică am vrut să mă fac educatoare, ăsta a fost visul vieții mele. Nu am reușit, pentru că eram slabă la matematică, drept urmare am făcut Filologia și am ajuns jurnalist. Cu toate că făceam presă foarte serioasă, eram corespondent BBC, eu realizam și prezentam, din pasiunea de a lucra cu cei mici, și emisiunea Microfonul copiilor la postul de radio din Satu Mare, în rețeaua de radio Transilvania. În 1994. Microfonul copiilor a fost o emisiune inventată de mine, făcută de mine cu doi asistenți, care acum sunt studenți în Anglia. În ultimii 15 ani, am lucrat cu copiii din pasiune, iar acum 6 ani mi-am dat seama că asta îmi place cel mai mult să fac, că asta îmi iese cel mai bine. Și atunci am renunțat la orice altceva și mi-am concentrat toată atenția asupra relației cu copiii.

Tango: *Cât timp ai avut emisiune la Itsy Bitsy?*

M.R.: Am stat acolo timp de doi ani, după care am plecat și mi-am făcut propria firmă, unde mă ocup de organizarea evenimentelor, de la petrecerile de zile de naștere,

până la evenimente pentru companii.

Tango: *Te-am văzut în multe locuri și mi-ai părut grozavă mereu. Tu cu ce eveniment te mândrești cel mai mult?*

M.R.: Evenimentul de care sunt foarte mândră este Parlamentul Copiilor. Acum doi ani, am umplut Parlamentul cu 500 de copii preșcolari, care și-au votat propria lege. A fost transformată de Realitatea într-o emisiune TV, iar articolele de lege sunau cam așa: „Copiii nu sunt obligați să se împrietească cu copiii prietenilor părinților lor“, „Copiii nu sunt obligați să recite poezii și să cânte la comandă în fața musafirilor“. Această lege a fost respectată de către toți părinții pe 1 iunie, de ziua lor. În jocul nostru au intrat Bogdan Olteanu, președintele Camerei Deputaților, iar cel mai mic dintre copii a mers la Traian Băsescu pentru a promulga legea, el fiind președintele copiilor pentru o zi. A fost o provocare fantastică să vezi 500 de copii în Parlament și cântând la tribuna Parlamentului „Nu mi-e frică de Bau-Bau“!

Tango: *Cred că tu ai inventat în țara noastră evenimentele pentru copiii mai mari, cum ar fi cele în care apar personajele din filmele Disney, gen High School Musical sau Hannah Montana...*

M.R.: Fetita mea, Maia, a fost și este pentru mine un reper foarte important. Împlinește în curând 10 ani. Și, având-o pe ea în casă,

Text de Alice Năstase Buciuta
Fotografii de Paul Buciuta/artista

am știut tot timpul care sunt emisiunile cele mai vizionate, care sunt personajele preferate de copii... Mi-a fost mult mai ușor să înțeleg care sunt așteptările copiilor preadolescenți. Ei fuseseră vitregiți multă vreme. Pentru cei de până la 6-7 ani a fost mai simplu, ei aveau personajele preferate, pe Albă ca Zăpadă sau Cenușăreasa. De la 8 ani în sus era deja o problemă. Personajele nu mai țineau, convenția nu mai funcționa, deci ce era de făcut? Noi ne-am dat seama că petrecerea înseamnă, de fapt, un loc draguț unde adunăm toate energiile bune și ne distrăm, dansăm, avem și muzică - muzica e foarte importantă! - și facem jocuri împreună. Cel mai simplu a fost să ne legăm de filmele de la Disney, care au foarte mulți fani, iar noi am încercat să aducem atmosfera pe care ei o văd în filme.

Tango: *Și cred că ai adus și muzica bună din filmele Disney, pentru că muzica românească pentru copii nu e foarte bine dezvoltată...*

M.R.: Acolo e o industrie. La noi, industria muzicală abia reușește să se descurce cu ce face pentru oamenii mari. E foarte greu să faci muzică pentru copii. Totuși, Hannah Montana este muzică pentru copii, dar, în același timp, ne place și nouă foarte mult. Disney a reușit cu produțiile noi, Hannah Montana, Jonas Brothers, Selena Gomez și ce mai au ei, să cultive educația muzicală a copiilor. Fata mea ascultă rock! Eu nu ascultam rock la vârsta ei, eventual ascultam la Europa Liberă, dacă era dat mai tare radioul.

Tango: *Noi nu am avut norocul acesta, trăind în comunism. Ei acum sunt deschiși către întreaga lume...*

M.R.: Sunt foarte multe mămici care le interzic copiilor produțiile Disney și spun că nu sunt un exemplu bun. Eu nu sunt de acord. Aceste filme îi învață pe copii un stil de a se îmbrăca, îi învață cum să facă

alegeri. Observ la fiica mea remarci pline de umor, pe care le-a luat din filme.

Tango: *Scenariile lor sunt excepționale!*

În plus, toate filmele au un mesaj pozitiv, se termină cu bine.

M.R.: Nu numai că au un mesaj pozitiv, dar este introdus foarte subtil și elementul educativ. Nu li se bagă în ochi, li se dau exemple și ei înțeleg din ele că nu e frumos să bârfești, de pildă. M-a surprins foarte tare că Maia mi-a vorbit despre bârfe, deși eu nu îi povestisem, dar a văzut în filme ce urât e să fii intrigant, să nu îi ajuți pe cei mai slabi... A învățat foarte multe lucruri bune.

Tango: *Eu cred că părinții care blamează aceste filme, de fapt, nu au avut răbdare să le vadă până la capăt.*

M.R.: Și eu cred asta. Ei vorbesc despre un fenomen din auzite.

Tango: *Într-o statistică neoficială, câți dintre copiii pe care i-ai întâlnit la petreceri și evenimente provin din familii despărțite? Sunt în număr mare?*

M.R.: Sunt foarte mulți. Și copilul meu provine dintr-o astfel de familie, cu tatăl la Londra și mama în București. Am întâlnit foarte multe astfel de situații. Din fericire, în cazul clienților mei, sunt adulți decenti, deștepti, care au știut să gestioneze foarte bine problema despărțirii. Vezi trauma despărțirii doar în cazul în care adulții nu au știut cum să procedeze, acolo unde adulții nu se înțeleg. Mi s-a întâmplat. Noi, la petrecere, la momentul tortului, spunem: să vină părinții! Și am grijă de fiecare dată să întreb dacă mama sau tata sunt acolo, dacă sunt părinții adevărați, ca să nu facem gafe. În general se străduiesc să vină în așteptarea copilului, dar copiii din astfel de familii sunt foarte emoționați exact la acel moment.

Tango: *Care este acel moment? Ce se întâmplă, de fapt?*

Foarte rar mamele sau tații își iau în brațe copiii și le spun toate lucrurile frumoase pe care le simt pentru ei.

M.R.: Momentul tortului. O petrecere înseamnă adunarea tuturor energiilor pentru momentul tortului. Toate jocurile și dansurile pe care le facem sunt pentru a-i aduce pe toți într-o stare foarte frumoasă. La momentul tortului, punem copilul pe o scenă sau pe un scaun, pentru a fi deasupra celorlalți, și îi întrebăm pe invitați ce le place la sărbătorit. Astfel îi ajutăm să exprime lucruri pozitive. Foarte rar se întâmplă să se exprime lucruri negative sau să nu spună nimic, de regulă copiii sunt generoși. Iar pentru sărbătorit este momentul cel mai important, pentru că află lucruri despre care nu credea că se văd din afară. Află astfel că e generos, cuminte, deștept. Încheiem momentul cu părerea părinților despre copilul lor. Pentru copil, acela e momentul cel mai emoționant pentru că, în viața de zi cu zi, foarte rar mamele sau tații își iau în brațe copiii și le spun toate lucrurile frumoase pe care le simt pentru ei. Dar atunci spun lucruri adevărate, pe care copiii au nevoie să le audă. Că sunt lumina din viața părinților

lor. Că sunt copii buni, tandri, curajoși, de care părinții sunt mândri... De fapt, acela e momentul pentru care merită să faci toată petrecerea!

Tango: *Îi implicați și altfel pe părinți? Îi puneți să cânte, să danseze?...*

M.R.: Încercăm să-i implicăm cât mai mult pe părinți în toate momentele petrecerii. Mai ales în cazul copiilor mai mici, și copiii și părinții sunt foarte încântați să participe împreună la dansuri, la jocuri... Am văzut adulți care au făcut, în cadrul unei petreceri, lucruri pe care nu le mai făcuseră niciodată - au mers în patru labe, și-au cărat copiii în cărcă... Petrecerile noastre nu sunt pretexte de socializare pentru adulți. Chiar dacă nu se implică direct, părinții nu pot sta pasivi. Se întâmplă lucruri atât de interesante, încât ei devin măcar spectatori. De multe ori ne cer să venim să facem o petrecere și pentru ei, pentru că s-au distrat la petrecerile copiilor mai tare decât la ale lor.

Nu i-am spus niciodată „N-ai voie!”, ci „Ai voie orice nu-ți pune viața în pericol”. Țsta e lucrul după care noi ne-am ghidat în viață.

Tango: *Da, chiar, de ce nu există cineva care să-i distreze și pe oamenii mari la petreceri, să se îngrijească de ei?*

M.R.: Probabil pentru că e mult mai greu cu oamenii mari. Nu știi dacă sunt dispuși să accepte convențiile, să intre în joc. Copiii intră în joc și se lasă purtați, e foarte ușor. Ei au nevoie de repere și de mize în joc, așa cum au nevoie de părinți, pe care să-i recunoască și să-i respecte. Dacă eu încerc să le fac cea mai frumoasă petrecere, ei vin cu mine până la capăt. Asta face diferența. Sunt foarte mulți care vor să facă animație, dar nu își dau seama că, dacă nu te crede copilul, iar tu nu o faci din tot sufletul, nu o să-ți iasă. Adulții sunt mai timizi, nu știi ce vor, au nevoie de câteva pahare ca să se deschidă...

Tango: *Acum compania ta se numește Zurli, dar mulți copii încă te asociază, cred, cu un personaj pe care l-ai creat mai demult, care se numea Zăpă.*

M.R.: Încet, încet, nu mă mai asociază. Îmi place că Zurli a devenit un brand mai puternic. M-am întâlnit cu o doamnă care mă cunoștea, a văzut tricoul cu care eram îmbrăcată, cu însemnele firmei, și mi-a spus că se bucură că m-am angajat la Zurli, pentru că sunt foarte buni. Mi s-a mai întâmplat, la o petrecere la Clubul Diplomaților, să-mi ceară cineva cartea de vizită a șefului meu, fără să știe că eu sunt acela! Dar sunt copii care mă știu de pe vremea când eram la Itsy Bitsy. Doi ani de zile, în fiecare seară, de la șase la opt, am făcut acest personaj interactiv și cred că cel mai mult mă țin minte părinții.

Tango: *Ideea cu Zurli cum ți-a venit? Cu un brainstorming? Sau ai ajuns pur și simplu la ideea asta?*

M.R.: Ideea mi-a venit pur și simplu. Din momentul în care am hotărât că asta vreau să fac, mi s-au întâmplat toate lucrurile firește și ușor. Tiribam-tiribum, de exem-

plu, care este un show pentru copii, a fost scris în două ore. M-am trezit la ora 5 și am avut inspirație.

Tango: *Cartea pe care tocmai ai lansat-o, la târgul Gaudeamus, „Mami, tati, joacă-te cu mine”, cum a apărut?*

M.R.: Cartea e de fapt o culegere cu toate jocurile pe care eu le-am jucat cu Maia. E verificată pe pielea noastră, așa ne jucăm noi în mașină, în casă, la cumpărături. Când am vrut să-i spun Maiei un lucru care contează, am inventat un joc, ca s-o fac să înțeleagă. Nu i-am spus niciodată „N-ai voie!”, ci „Ai voie orice nu-ți pune viața în pericol”. Țsta e lucrul după care noi ne-am ghidat în viață. Putem să încercăm orice și știm care sunt cele cinci lucruri care ne pun viața în pericol: apa, focul, înălțimea, curentul electric, obiectele ascuțite. De aceea ne ferim, în rest nu există „nu-i voie”. Am dorit să-i ușurez ei anumite situații. Într-o zi, am văzut-o cu o față tristă și am întrebat-o: „Ce-i cu fața asta de murătură?” Și când i-am spus: „În trei secunde să te transformi în prăjitură!”, a zâmbit. Acum facem mereu jocul ăsta. Sau ne jucăm „Ce-a fost bine și ce-a fost rău astăzi”. Și eu îi spuneam exact ce mi s-a întâmplat, chiar dacă avea 4 ani și poate nu înțelegea exact ce puneam la plus și ce puneam la minus. Am vrut și să nu simtă frustrarea de a nu avea ceva, să știe că își poate dori orice și că le va și primi cândva. Dar îi spun: „Nu acum, pentru că universul este ocupat cu un copil rățâcit de mama lui sau cu o fetiță bolnavă. Dar tu trebuie să-ți formulezi dorința și să ai răbdare”. Iar când mergeam la cumpărături îi spuneam că își poate alege orice vrea, atâta timp cât se încadrează într-o anumită sumă de bani. Gestul de a lua de pe raft și de a pune în coș îi satisfăcea dorința de a avea acel lucru. Iar la final, o învățam să facă selecția: acum, alege! Și alegea, ca să se încadreze în banii

pe care-i aveam. Toate acestea se găsesc în cartea în care eu vă dau idei. Dacă îți vezi copilul că și-a împrăștiat toate jucăriile în cameră, nu țipi să le strângă, ci îl provoci să construiască cel mai înalt turn cu toate jucăriile.

Tango: *Deci ne face și nouă viața mai ușoară această carte. Sunt soluții, în primul rând, pentru noi, părinții.*

M.R.: Când încercam să o fac să mă lase să mestec în mâncare, să nu mă tot strige „mama, mama“, o provocam să se strâmbe în spatele meu fără ea eu s-o văd. Sau când îi era frică de întuneric, o provocam la o întrecere: cine ajunge prima în cameră la ea și aduce un obiect care începe cu litera „c“. Uita și de întuneric și de tot, intra în joc, era motivată.

Tango: *E extraordinar! Dar în trafic, atunci când petrecem ore în șir în mașină și ei se plictisesc?...*

M.R.: Eu și Maia am înregistrat un CD cu 50 de jocuri demo care se pot juca în mașină. E foarte simplu. Asta este culmea, copiii vor lucruri extrem de simple, iar adulții se chinuie să complice tot, să diversifice. Copiii vor vrea aceleași povești mereu, sunt lucruri pe care le știu, și asta le dă siguranță. În plus, se simt mândri de ce știu. Ia lasă, atunci când le citești povestea de fiecare seară, un cuvânt pe dinafară dintr-o pagină, și să vezi ce se întâmplă!

Tango: *Ești, datorită abilităților tale speciale, o mamă mai bună decât alte mame sau faci și tu greșeli, ca noi toate?*

M.R.: Fac și eu greșeli. Uneori nu am răbdare sau ridic tonul. Din fericire, Maia are curajul să-și exprime nemulțumirea și mă combate. Mi-a spus că, atunci când eu țip, ea nu vede decât o gură mare care se deschide și se închide și nu mai aude nimic din ce spun! Fac un lucru, însă, pe care multe mame nu îl fac: îmi cer iertare, și o

fac atunci. Toți suntem oameni, reacționăm la fel, suntem nervoși câteodată.

Mi-a fost la fel de greu cum îi e oricărei mame singure, dar am avut grijă să construiesc o imagine frumoasă pentru tatăl ei și să-mi înghit toate cuvintele urâte. Maia știe că tatăl ei este foarte talentat, că o iubeste foarte mult, că este un om deosebit și că altfel ea nu ar fi venit pe lume. Acum un an m-a întrebat dacă aș putea să trăiesc departe de ea, ca tatăl ei. Când i-am spus că nu, ea a zis: Vezi ce puternic e tata?!... Ea a tras concluzia că tatăl ei e foarte puternic, iar eu nu am contrazis-o... Mă bucur că ea vede lucrurile așa, pentru că eu asta am vrut. Mă abțin să-i spun ce poate gândesc negativ, pentru că vreau să am un copil cu sufletul întreg. Vreau să-i transmit numai mesaje pozitive.

Tango: *Ce crezi despre oamenii care rămân într-o relație de dragul copiilor?*

M.R.: Nu cred asta. Ei rămân de fapt pentru că sunt comozi, pentru că au interese financiare... Știu situații în care femeile sunt incapabile să se întrețină singure. Deci nu-i cred că rămân pentru copii, ci din motivele lor personale. Iar asta e o greșeală. Copiii vor crește nefericiți, într-o familie în care nu te poți preface, în fiecare zi, că totul e bine. Copilul simte când nu e echilibru sau armonie în familie. Prefer doi adulți separați care, după ce se așază apele, pot deveni doi oameni maturi, care se implică

împreună în creșterea copiilor, în măsura în care poate fiecare.

Tango: *Unde să mergem cu copiii la restaurant și cum să-i ținem la masă?*

M.R.: Gândesc de ceva vreme un proiect despre care știu sigur că va avea mare succes, un restaurant special pentru copii, ceva în stil Hard Rock Café, dar cu toate adaptate pentru copii, cu muzică pentru ei, cu distracție, cu mâncare specială, cu jocuri, cu atmosferă... Un loc în care și părinții să fie liniștiți și fericiți, iar copiii să se distreze de minune și să mănânce sănătos. Dacă găsesc un investitor, demarez...

Tango: *Dar un proiect de emisiune nu ai? Nu te-ai gândit să apari mai mult la TV? Să înveți și să bucuri mai mulți oameni decât pe cei prezenți la un eveniment sau la un spectacol?*

M.R.: Cred că vârsta și experiența m-au învățat că fiecare lucru vine la timpul lui. Și, într-o zi, cineva va vedea toate lucrurile pe care le fac, o să creadă în ele, și o să facă un super proiect de televiziune. N-o să bat la ușile televiziunilor cu un episod - pilot în mână, să îi conving că vor face audiență, pentru că ei gândesc doar din punct de vedere al marketingului... Pentru mine ar fi frustrant. Atunci când se va face, va fi un produs din care toată lumea va avea de învățat și de câștigat. Eu am răbdare, nu mă grăbesc nicăieri.